

สภาพและผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Conditions and Results of Reading Habit Enhancement of
Students in Schools under the Office of Basic Education
Commission (OBEC)

พิทักษ์ สุพรรณโณภา¹ และวรรณวีร์ บุญคุ้ม^{2*}

Pitak Supannopaph¹ and Wannawee Boonkum^{2*}

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

¹Faculty of Education, Silpakorn University, Muang, Nakhon Pathom 73000 Thailand

²Faculty of Education, Silpakorn University, Muang, Nakhon Pathom 73000 Thailand

*Corresponding Author, E-mail : bwannawee@gmail.com

(Received: 4 November 2020 Revised: 24 November 2020 Accepted: 26 November 2020)

143

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เสนอผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อแรกคือ การศึกษาสภาพและผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี (Mixed methods) เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการลงสำรวจพื้นที่ศึกษา การสัมภาษณ์ และการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามจากโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากเขตพื้นที่ศึกษาทุกภูมิภาคของประเทศ รวม 16 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในภาคเหนือ 4 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 โรงเรียน ภาคใต้ 4 โรงเรียน และภาคกลาง 4 โรงเรียน ในช่วงเดือนสิงหาคม 2561- มกราคม 2562 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลจากการศึกษา พบว่า

สภาพและผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อโครงการของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์และครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสำหรับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ 1) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้กิจกรรมเป็นหลัก จัดให้มีสื่อต่าง ๆ ที่ดึงดูดให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน ต้องการอ่านมากขึ้น โดยอาศัยการเสริมแรงในรูปแบบต่าง ๆ มีต้นแบบและการถ่ายทอดตัวอย่างที่ดีในการสร้างนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งมีหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานในระดับจังหวัด ภาคเอกชน รวมถึงผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน 2) การพัฒนาแหล่งการอ่านและทรัพยากรการอ่านที่เอื้อต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยการพัฒนาห้องสมุดให้มีคุณภาพ เป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พัฒนาหนังสือและสื่อต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 3) การพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่าน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในการเรียนการสอน เน้นการบูรณาการเรื่องการอ่านในทุกกลุ่มสาระการจัดกิจกรรมการอ่านให้นักเรียนได้นำความรู้ความสามารถจากการอ่านมาใช้

คำสำคัญ : สภาพการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research paper aimed to report the finding of conditions and results of reading habit enhancement of students in schools under the Office of Basic Education Commission (OBEC), which was a part of enhancement of reading habits of students and school libraries under the Office of Basic Education Commission. Mixed methods was used in this study to collected data from 16 schools under OBEC. Interview questions, a questionnaire were used to find out the conditions and results of reading habit enhancement in sixteen prototype schools under OBEC that

enhance reading habits in different educational areas. Documentary analysis and field studies at the schools to explore the conditions and results of the reading habit enhancement were conducted. The data were collected during August 2018-January 2019, and analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research findings were as follows.

The findings revealed the conditions and results of reading habit enhancement among students in schools under OBEC were at a high level. For the aspect of the opinions towards the project of the students in the prototype schools under OBEC, in overall, was at a high level. The best practice to enhance reading habits among students in the prototype schools under OBEC included 1) Schools paid attention to enhance reading habits; they had campaigns for continuous reading enhancement by using activities as a core, providing various media that attracted students to realize the importance and benefits of reading, more needs of reading motivated by using various forms of reinforcement. In those schools, there were role models and good examples of how to create reading habits. Moreover, agencies and related parties such as provincial agencies, private sectors, and parents also supported the students to enhance students' reading habits. 2) Reading sources and reading resources were developed to facilitate the enhancement of reading habits among students, by developing libraries to be quality learning resources for enhancing reading habits, and developing books and other media to facilitate reading habits. 3) Skills and reading ability were developed to enhance reading habits in teaching and learning, by emphasizing reading and integrating reading in all subjects. Additionally, reading activities were arranged to allow students to apply knowledge from reading.

Keywords : conditions of reading habit enhancement, results of reading habit/Enhancement, school library, students in schools under OBEC

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยตามกรอบนโยบายของรัฐบาลตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการต่อยอดพัฒนาทักษะในทุกด้าน มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน เน้นการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดงานทั้งทักษะขั้นพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ทักษะการประกอบอาชีพอิสระ รวมถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพัฒนาระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นวันรักการอ่าน และกำหนดให้ ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน นอกจากนั้นนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายยุทธศาสตร์ 4 ประการ คือ 1) คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล 2) คนไทยใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง 3) คนไทยใฝ่ดี มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย 4) คนไทยคิดเป็น

ทำเป็น แก้ปัญหาได้มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยได้กำหนดตัวบ่งชี้ตามยุทธศาสตร์ข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวบ่งชี้ตามยุทธศาสตร์ที่สอง ซึ่งประกอบด้วย 1) ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) อัตราการรู้หนังสือของประชากร (อายุ 15-60 ปี) เป็นร้อยละ 100 3) ผู้เข้ารับบริการในแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 30 4) คนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน นอกเวลาทำงานโดยเฉลี่ย อย่างน้อยวันละ 60 นาที 5) สัดส่วนผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ต่อประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปเป็นร้อยละ 50 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมและสร้างนิสัยรักการอ่านสำหรับประชากรในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมุ่งพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุผลตามนโยบายของรัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ และแนวโน้มการพัฒนาในระดับสากล จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ในระยะ พ.ศ. 2557-2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด และสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาใช้ในการนิเทศประเมิน ให้คำแนะนำแก่โรงเรียนเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบโดยมีการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนต้องส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามเป้าหมายการพัฒนาภายในปี พ.ศ. 2561 คือ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่านอย่างยั่งยืน และเป็นบุคคล

แห่งการเรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการประเมิน เลือก รับ และใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีจริยธรรม มีจิตสำนึกและ เห็นคุณค่าของการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี อย่างรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายเหล่านี้แล้วจะ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเป็นเครื่องมือสำหรับนักเรียนในการ แสวงหาความรู้สำหรับการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ ในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อ ต่อสังคมและโลก

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ในปีงบประมาณ 2561 สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดให้ มีการวิจัยการศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาและจัดทำแนวทางที่ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรมห้องสมุดที่ส่งเสริมนิสัย รักการอ่าน ซึ่งจะเป็นโยบายต่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและห้องสมุด โรงเรียน ตลอดจนทำให้ครูและบุคลากรได้ตระหนักถึงบทบาทสำคัญในการส่งเสริม นิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดให้กับนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินเชิงระบบ (System Approach) ในกรอบ 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและห้องสมุดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สิ่งที่มีผลทำให้การดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุวัตถุประสงค์ในด้านบุคลากรดำเนินงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านสถานที่

1.2 ด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและห้องสมุดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ขั้นตอนการดำเนินการในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้และการส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุด ในขั้นตอนกระบวนการเตรียมการจัดกิจกรรมการดำเนินกิจกรรม และการประเมินผลที่ได้จากกิจกรรม

1.3 ด้านผลผลิต (Output) ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและห้องสมุดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ นิสัยรักการอ่านของนักเรียน การเป็นแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของห้องสมุด

1.4 ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและห้องสมุดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน และนักเรียนของโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวน 369 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Stage sampling) จากทุกภูมิภาคของประเทศ โดยเริ่มจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมาภาคละ 2 จังหวัด 4 ภาค รวม 8 จังหวัด

และจากแต่ละจังหวัด สุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างละ 1 โรงเรียน รวมได้ 16 โรงเรียน คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา 8 โรงเรียน และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 8 โรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 16 คน

2.1.2 กลุ่มครูบรรณารักษ์ โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 16 คน

2.1.3 กลุ่มครูผู้สอน โรงเรียนละ 7 คน รวมจำนวน 112 คน

2.1.4 กลุ่มนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา 8 โรงเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 8 โรงเรียน รวม 16 โรงเรียน โรงเรียนละ 25 คน รวมจำนวน 400 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการหาผลปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่มีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในระดับดีเยี่ยมเป็นกรณีศึกษา โดยโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกต้องเป็นโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน คือ

2.2.1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลรักการอ่าน

2.2.2 เป็นโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานการศึกษาว่าเป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

2.2.3 เป็นโรงเรียนที่ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติในด้านการอ่าน จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา 1 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา 1 โรงเรียน เพื่อศึกษารูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 16 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 2 คน

2. ครูบรรณารักษ์โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 2 คน

3. ครูผู้สอนโรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวน 6 คน

4. นักเรียนโรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวน 6 คน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน ศึกษานิเทศน์ จากพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ จำนวนพื้นที่ละประมาณ 7 คน รวม 4 พื้นที่ จำนวน 28 คน

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ได้แก่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และแนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุดมีชีวิต สรุปได้ว่าการเรียนรู้ (Learning) หมายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร เป็นผลจากประสบการณ์ จากการฝึกปฏิบัติ การลงมือกระทำจริง (ทิตนา แชนณี, 2554 : 475) และการเรียนรู้ยังสร้างสรรค์ เป็นแนวคิดที่มาจากกลุ่มทฤษฎี Constructionism ที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget, 1972) การเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองและด้วยตนเองของผู้เรียน หากผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความคิดและนำความคิดของตนเองไปสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้เห็นความคิดนั้นอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเมื่อผู้เรียนสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมาและทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสร้างสรรค์ชิ้นงานนี้ ได้นำมาใช้ในประเทศไทยโดยเมื่อปี พ.ศ. 2541 โดยการเรียนรู้ที่ได้นั้นควรมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งควรมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) บรรยากาศที่มีทางเลือกหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ 2) สภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความรู้ เช่น กลุ่มคนที่มีความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์แตกต่างกัน ซึ่งจะเอื้อให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การสร้างผลงานและความรู้ รวมทั้งการพัฒนาทักษะทางสังคมด้วย และ 3) เป็นบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร เป็นกันเอง บรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย สบายใจ จะเอื้อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความสุข สำหรับแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, 11-16) ระบุไว้ว่า โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) กิจกรรมหลัก เป็นกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยสามารถปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบ โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับโรงเรียน 2) กิจกรรมเสนอแนะ โรงเรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมอย่างอิสระตามความเหมาะสมและบริบทของโรงเรียน และในการพัฒนาห้อง

สมุดมีชีวิตนั้น นักวิชาการได้ให้ความหมายของห้องสมุดมีชีวิต (Living Library) ไว้พอสรุปได้ว่า แนวคิดห้องสมุดมีชีวิตหรือหนังสือมีชีวิตปรากฏขึ้นในประเทศอังกฤษครั้งแรกในเดือนเมษายน ค.ศ. 2008 ณ ศูนย์พักผ่อนย่านสวิสส์ คอทเทจ (Swiss Cottage) ในกรุงลอนดอน กิจกรรมนี้มีหนังสือมีชีวิตให้ผู้อ่านคนละ 30 นาที จากหนังสือจำนวน 15 เล่ม หลังจากนั้นกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิตก็จะกระจายไปตามเมืองต่าง ๆ ในประเทศอังกฤษอย่างรวดเร็ว ห้องสมุดมีชีวิต หมายถึง แหล่งรวมสารสนเทศที่ให้บริการความรู้ เพื่อให้บุคคลผู้แสวงหาความรู้ได้รับข้อมูลตรงตามความต้องการของทุกคนในการเพิ่มพูนสติปัญญา ได้ทุกที่ทุกโอกาสโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยการวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ สอบถาม และสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากพื้นที่ศึกษาทุกภูมิภาคของประเทศ รวม 12 โรงเรียน โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ข้อมูลสภาพและผลการดำเนินงานการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากพื้นที่ศึกษา รวม 12 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน และนักเรียน และคัดเลือกโรงเรียนที่มีคะแนนการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงที่สุดระดับประถมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 1 โรงเรียน เพื่อศึกษารูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยดำเนินการ

วิจัยในช่วงเดือนสิงหาคม-มกราคม 2562

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. กระทรวงศึกษาธิการได้ทราบผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แนวทางการจัดกิจกรรมห้องสมุดที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. สถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
4. นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษาได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีในการเรียนรู้และมีนิสัยรักการอ่าน

ผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษา สรุปได้ดังนี้

สภาพและผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์และครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด และด้านผลลัพธ์มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำสุด ส่วนความคิดเห็นต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ 1) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน รมณรค์ส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องโดยใช้กิจกรรมเป็นหลัก จัดให้มีสื่อต่าง ๆ ที่ดึงดูดให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน เกิดความต้องการอ่านมากขึ้น ทั้งนี้อาศัยการเสริมแรงในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาช่วย

ในการกระตุ้น มีต้นแบบและการถ่ายทอด ตัวอย่างที่ดีในการสร้างนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมและให้การสนับสนุน 2) การพัฒนาแหล่งการอ่านและทรัพยากรการอ่านที่เอื้อต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยการพัฒนาห้องสมุดให้มีคุณภาพ เป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พัฒนาหนังสือและสื่อต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และ 3) พัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่าน การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในการเรียนการสอนเน้นการอ่านและบูรณาการการสอนการอ่านในทุกกลุ่มสาระการจัดกิจกรรมการให้นักเรียนได้นำความรู้ความสามารถจากการอ่านมาใช้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสภาพและผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอนที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่าสภาพการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนมีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการอ่านเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดและวิจารณ์ญาณให้คนเรามีความงอกงามทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญาและความสามารถ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้ด้วยตนเอง จากเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน จึงมีเห็นความสำคัญและมีแนวคิดร่วมกันในการสนับสนุนโดยจัดบุคลากรที่จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้มีความเพียงพอ และเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์ (2550) ที่ประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนนาบ่อคำ วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของวรรณนิภา ขัติรัตน์ (2550) ที่ประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนทรงวิทยาจังหวัดสมุทรปราการ

ของผู้บริหาร และครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของจักรพันธ์ ต๊ะเรียน (2554) ที่ประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ผลการศึกษาสภาพและผลการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านผลผลิต (นิสัยรักการอ่าน) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการอ่านเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และวิจารณ์ญาณให้คนเรามีความงอกงามทางวุฒิภาวะ วุฒิปัญญาและความสามารถ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้ด้วยตนเอง การได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากบุคคลรอบข้างทั้งจากผู้บริหารโรงเรียน ครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน จึงเป็นการส่งเสริมที่ถูกต้องและส่งผลได้อย่างดีต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์ (2550) ที่ประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนนาบ่อคำวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ในด้านผลผลิต (นิสัยรักการอ่านของนักเรียน) พบว่า ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของวรรณนิภา ชติรัตน์ (2550) ที่ประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนทรงวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ ของผู้บริหารและครู ในด้านผลผลิต (นิสัยรักการอ่านของนักเรียน) พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการศึกษารูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญมากเพื่อให้การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านบรรลุผลสำเร็จ โดยการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้รับร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและหน่วยงานต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมสนับสนุนเพื่อพัฒนาให้เกิดนิสัยรักการอ่าน สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของธวัชชัย มีประเสริฐ (2552) ที่วิจัยและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ พบว่า นักเรียนโรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรีเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้นและปฏิบัติเป็นนิสัยเนื่องจากมีแรงจูงใจและเจตคติที่ดีจากโครงการส่งเสริมการอ่าน การหาแหล่งเรียนรู้หรือห้องสมุดที่ง่ายและการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองโดยการจัดหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่นักเรียนชอบ ปัจจัยอีกประการ คือ แหล่งการอ่านและทรัพยากรการอ่านของโรงเรียน พบว่า รูปแบบของแหล่งการอ่านที่น่าสนใจ นักเรียนเข้าถึงง่าย รูปแบบที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย และมีทรัพยากรการอ่านที่เพียงพอต่อความ ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่านขึ้น สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของสุชาติา ชัยวิวัฒน์ ตระกูล (2544) ที่ศึกษาการใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวางเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียนนั้น โรงเรียนควรมีห้องสมุดที่ดีมีหนังสือที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน ปัจจัยที่สำคัญอีกประการ คือ กิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน พบว่า กิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่มีรูปแบบที่หลากหลาย จัดโดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะหรือตามบริบทของโรงเรียนและความเหมาะสมกับนักเรียน เป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งในการได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนใช้กิจกรรมเป็นหลัก กิจกรรมส่งเสริมการอ่านต้องได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิพงษ์ คำเนตร (2552) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้ความนิยมเพื่อส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้ความนิยมสามารถสร้างเสริมทักษะการอ่านและนิสัยรักการอ่านให้สูงขึ้น การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนตามที่สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้ระบุไว้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนที่ให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่สนับสนุนทุนวิจัยประจำปีงบประมาณ 2562

เอกสารอ้างอิง

Basic Education Commission, Office of. (2018). *The Handbook of the Project of Encouraging Students to Gain Reading Habit and Library Development 2018*. Bangkok : Office of The Basic Education Commission. (in Thai)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดประจำปีงบประมาณ 2561*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

Chaiwiwutrakul, S. (2001). Implementation of Extensive Reading Activities to enhance English Reading-Writing Abilities and Reading Habit of Mathayom Suksa 4 Students. Master of Education Thesis. Chiangmai University. (in Thai)

สุชาติ ชัยวิวัฒน์ตระกูล. (2544). การใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวางเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Education, Ministry of. (2010). *Education Reform of the Second Decade (2009-2018)*. (2nd ed.). Bangkok : Ministry of Education. (in Thai)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

- Kattirat, W. (2007). An Evaluation of the Project of Encouraging Students to Gain Reading Habit, Songvithaya School, Samut Prakan Province. Master of Education Thesis. Suandusit Rajabhat University. (in Thai)
- วรรณนิภา ชัตติรัตน์. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนทรงวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Khaemane, T. (2011). *The Method of Teaching*. (14th ed.). Bangkok. Chulalongkorn University Printing House.
- ทีศนา แคมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Mangmoon, J. (2004) Using Group Activities to Promote Reading Habit of Prathom Suksa 5 Students. Master of Education Thesis. Chiangmai University. (in Thai)
- จิรนนท์ มั่งมุล. (2547). *การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Meeprasert, T. (2009). *Research and Development of Reading Promotion to Improve the Quality of Learners and Develop Academic Performance*. Bangkok. Tharn Aksorn.
- ธวัชชัย มีประเสริฐ (2552). *การวิจัยและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- National Economics and Social Development Council, Office of. (2016). *12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021)*. Bangkok : Office of The National Economics and Social Development Council. (in Thai)

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Piaget, J. (1972). *The Psychology of the Child*. New York : Basic Books.
- Tarian, J. (2011). Evaluation of Reading Formation Habit Project of Students at Schools under
- KamphaengPhet Educational Service Area Office 2. Master of Education Thesis. Kamphaengphet Rajabhat University. (in Thai)
- จักรพันธ์ ตะเรียน. (2554). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- กำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- Wongprasit, P. (2007). An Evaluation of the Project of Encouraging Students to Gain Reading Habit,
- Naborkum wittayakom School under Educational Service Area Office 41. The National and International Conference on Interdisciplinary Research for Sustainable Community 15th, July 23, 2015. Nakhon Sawan : Nakhon Sawan Rajabhat University. (in Thai)
- ปิยธิดา วงศ์ประสิทธิ์. (2558). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนนาบ่อคำวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. ในการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ และนานาชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15, 23 กรกฎาคม 2558. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Wuttipong, K. (2009). Organizing Constructivist Activities to Enhance Reading Skill and Habit Mathayom Suksa 2 Students. Master of Education Thesis. Chiangmai University. (in Thai)
- วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2552). การจัดกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างความรู้นิยมเพื่อส่งเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.